

Sogn og Fjordane Energi AS

Bukta

6823 Sandane

SAKSBEHANDLAR: ALF ERIK RØYRVIK

ARKIVKODE: 2015/817 - 432.2

DATO: 24.04.2015

ÅLFOTBREEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE – LØYVE TIL LANDING - SNØSCOOTER 2015-2018 - SFE SVELGEN KRAFT NVE

Sogn og Fjordane Energi og Norges vassdrags- og energidirektorat får løyve til å lande med helikopter og køyre snøskuter på Ålfotbreen og ved enkelte installasjonar i Ålfotbreen landskapsvernområde. Det følgjer vilkår med løyvet.

Dokument i saka:

- Søknad om helikopterlanding og snøskuterkøyring frå Sogn og Fjordane Energi
- Verneforskrift
- Naturmangfaldlova
- Løyve til helikopterlanding for 2013 og 2014
- Kart over landingsplassar og område for skuterkøyring

Søknaden

Sogn og Fjordane Energi sitt produksjonsselskap (SFE Produksjon AS) driv og held ved like fleire kraftanlegg og -installasjonar i Ålfotbreen-området. Blant desse er det fleire installasjonar og objekt innanfor og rundt Ålfotbreen landskapsvernområde. SFE Produksjon har jamleg behov for å drive tilsyn og vedlikehald på desse installasjonane og objekta.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har ein bremålingsstasjon ved Ålfotbreen. Det vert gjennomført målingar to gongar for året (vår og haust). Her ligg det ei hytte som NVE nyttar i samband med målingar. Hytta ligg på om lag 1140 moh. rett nord for sjølv Ålfotbreen, innanfor grensa til landskapsvernområdet. SFE har tilsyn og vedlikehald av denne hytta.

For å få gjennomført desse aktivitetane og oppgåve, søker SFE om eit fleirårig løyve til følgjande helikopterlandingar:

- 2 gongar kvart år ved i samband med tilsyn med tunnelinntak i Skordalselva, i august-september
- 1 gong for året ved snømålingshytta nord for Ålfotbreen i samband med vedlikehald av hytta, i august-september

- 1 gong for året i samband med tilsyn og vedlikehald av ein gammal forseinkingsdam ved Bratthammarvatnet, i august-september
- Inntil 2 gongar i året ved Blåbrevatnet i samband med vasstandsmåling og tilsyn, i august-september. Det aller meste av magasinet ligg utanfor verneområdet, men grensa ligg veldig nær og HRV-bolt ligg innanfor verneområdet. Det kan derfor verte naudsynt/aktuelt å lande like innanfor grensa til verneområdet.
- Inntil 2 landingar i året i samband med transport/uttransport av personell og uttransport av gammalt anleggsskrot. Dette i samband med eventuell «oppryddingsaksjon» som SFE har hatt i samarbeid med verneområdeforvaltninga og SNO tidlegare. Landingsstad kan variere.
- Landingar kvart år ved målestasjon/brehytte nord for Ålfotbreen i samband med NVE sine bremålingar.
 - Jan/feb (maks 15 landingar)
 - April/mai (maks 8 landingar)
 - Juli/august (maks 20 landingar)
 - Oktober (maks 20 landingar)

I tillegg søker SFE på vegner av NVE om løyve til å nytte snøskuter mellom målepunkta på breen i samband med dei nemnte bremålingane. Området det er søkt om å køyre i er merka av i vedlagt kart og omfattar det meste av sjølve Ålfotbreenplatået. Det kan og verte aktuelt med ein enkelt tur med snøskuter ned til ein vassføringsstasjon ved Store Åskoravatn.

SFE søker om eit fleirårig løyve for fem år; perioden 2015 – 2019.

Verneforskrift og regelverk

All motorferdsel, inkludert landing med luftfartøy og bruk av snøskuter, er i utgangspunktet forbode i landskapsvernområdet. Men forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til motorferdsel i samband med visse føremål med heimel i verneforskrifta. Mellom anna gjeld dette motorferdsel i samband med tilsyn med SFE sine installasjonar ved Skordalselva og Bratthammarsvatnet.

Verneforskrifta § 3:

5.3 Forvaltningsstyresmakta kan gi løyve til naudsynt bruk av båt med motor, lett motorkjøretøy eller luftfartøy i samband med:

[...]

f) transport av material og personell i samband med vedlikehald av eit bekkeinntak og ein forseinkingsdam i verneområdet.

Forvaltningsstyresmakta kan altso gje løyve til landingane ved inntaket i Skordalselva og ved forseinkingsdammen ved Bratthammarsvatnet, med heimel i verneforskrifta.

Dei omsøkte landingane i samband med bremålingar og opprydding av skrot er det derimot ikkje heimel til i verneforskrifta. Dei landingane må derfor handsamast etter naturmangfaldlova (nml) § 48. Med heimel i denne paragrafen kan ein under visse kriterie gje dispensasjon frå vernevedtak.

Naturmangfaldlova § 48:

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

[...]

Forvaltningsstyresmakta kan med heimel i denne paragrafen gje landingsløyve slik det er søkt om, dersom tiltaket ikkje strider mot verneføremålet og dersom det ikkje påverkar verneverdiane negativt.

Helikopterflyging og snøskuterkøyring i utmark må ha løyve etter Lov om motorferdsel i utmark. Det er kommunen som kan gje eit slikt løyve, og tiltakshavar er sjølv ansvarleg for å få på plass det løyvet.

Vurdering

SFE søker her, både på vegner av seg sjølv og på vegner av NVE, om naudsynt motorferdsel i samband med drifta til SFE og bremålingane til NVE. Bremålingane er ei oppgåve som NVE er pålagt å gjere for å følgje med på massebalansen på breane. Bremålingane er altso ei offentleg samfunnsoppgåve, gjennomført av ein offentleg instans.

Nokre av landingane som SFE søker om har heimel i verneforskrifta. Men dei andre helikopterlandingane, og dessutan snøskuterkøyringa, har ikkje heimel i verneforskrifta og må derfor handsamast etter nml § 48. Eg må då først vurdere om det er grunnlag for å gje løyve etter den paragrafen. Og då kjem eg til å bruke første ledd i nml § 48, om tiltaket strir med verneføremålet i verneområdet, eller om det kan påverke verneverdiane nemneverdig. Føremålet med vernet er å ta vare på landskapet utan tyngre inn grep, ta vare på biologisk mangfald og kulturlandskap og å sikre av ålmenta har høve til gode naturopplevingar. Eg kan ikkje sjå at dei landingane med helikopter oppe på breen vil true verneføremålet, og heller ikkje kjende verneverdiar. Føresetnaden i § 48 første ledd er derfor oppfylt og der er heimel til å kunne gje løyve.

Motorferdsel i eit verneområde skal regulerast strengt og avgrensast til det som er strengt naudsynt. SFE har her sendt ein ganske omfattande søknad på vegner av seg sjølv og NVE som inneber potensielt ganske mange landingar inne i landskapsvernområdet. Sjølv om ein har slått fast at det er heimel til å gje løyve som det er søkt om, er det ikkje automatikk i at løyver det er søkt om vert gjevne.

Desse landingane er ein del av verksemda til SFE og NVE. Vernet skal i utgangspunktet ikkje vere til hinder for næringsverksemd so lenge den ikkje trugar verneverdiar eller verneføremål. Vernet skal normalt heller ikkje vere til hinder for verksemd som var i gang ved på vernetidspunktet. Det vert og vektlagt at NVE er ein offentleg instans som gjer sine oppgåver på vegner av «storsamfunnet», i dette tilfellet samfunnet sitt behov for kunnskap og kartlegging. Slik eg vurderer det er tiltaket naudsynt for å gjennomføre viktige og til dels pålagde oppgåver, og ein del av verksemda til søkjarane.

Som nemnt er det søkt om mange landingar, men det delvis fordi søkjaren er bedt om å sette opp ei «max-ramme» for tal på landingar, altso kor mange som det i verste fall kan vere snakk om. Det er lite truleg at dei har bruk for so mange landingar, men med eit romsleg løyve vil SFE og NVE kunne takle uventa situasjonar og behov utan å måtte søkje om utviding eller bryte løyve/vilkår. Bruk av helikopter er uansett so dyrt at SFE og NVE automatisk vil avgrense bruken til det som er naudsynt.

Bruk av helikopter er ein effektiv og skånsam metode når ein først skal drive motorisert ferdsel. Støy og uro vert avgrensa til eit kort tidsrom og ferdsla set ikkje spor i terrenget. Det er ikkje kjende sårbare naturverdiar oppe på breen der det meste av landingane skal gå føre seg.

Vurdering opp mot miljørettsprinsippa i naturmangfaldlova

Naturmangfaldlova § 8 set krav til eit tilstrekkeleg kunnskapsgrunnlag når ein skal handsame saker som kan påverke natur og miljø. Forvaltninga er ikkje kjend med at tiltaket vil ha noko negativ påverknad eller føre til skade på naturmiljøet i området. Det kan førekomme rovfugl i dette området, so det vert lagt inn vilkår om at SNO kan legge føringar for gjennomføring av flyginga dersom ein skulle få kjennskap om hekkelokalitetar som må takast omsyn til. Helikopter har vore nytta tidlegare i dette og omkringliggjande område, utan at forvaltning eller oppsyn har registrert negativ påverknad. Snøskuter er lite brukt i dette området, men det er ikkje forventa at det vil føre med seg negative effektar i det omfanget det er snakk om, oppe på breen. Kunnskapsgrunnlaget bygger på tilgjengeleg viten og erfaring og vert vurdert til å vere tilfredsstillande. Føre-var-prinsippet kjem derfor ikkje til bruk her.

Det er lite motorferdsel i Ålfotbreen landskapsvernområde. Den samla belastinga må derfor seiast å vere låg og godt innanfor det akseptable. Det er ikkje venta at tiltaket kan føre til miljøforringing. I følgje naturmangfaldlova § 12 kan ein sette krav om at mest skånsame metode og rute vert valt, og slik forvaltninga ser det er det nettopp det som er søkt om i søknaden frå SFE.

Verneområdeforvaltaren sitt framlegg til vedtak

Sogn og Fjordane Energi (SFE) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) får løyve til å lande med helikopter i Ålfotbreen landskapsvernområde i tråd med søknaden dei har sendt inn og innanfor dei rammene dei som er sett opp under her. Løyvet er gjeve med heimel i verneforskrifta § 3 pkt. 5.3.f) (for landingane i Skordalen og ved Bratthammarvatnet) og i naturmangfaldlova § 48, første ledd (for dei andre landingane).

Landingar i løyvet:

- 2 landingar kvart år ved inntak i Skordalen
- 1 landing kvart år ved brehytta til NVE i samband med vedlikehald
- 1 landing kvart år ved forseinkingsdammen ved Bratthammarsvatnet
- 2 landingar kvart år ved Blåbrevatnet
- 2 landingar kvart år i samband med uttransport av skrot. Landingsstad kan variere.
- Inntil 50 landingar kvart år ved brehytta og på sjølve Ålfotbreen i samband med NVE sine bremålingar

Det vert og gjeve løyve til å nytte snøskuter oppe på Ålfotbreen, og eventuelt ned til Store Åskoravatnet, i samband med bremålingane. Dette med heimel i naturmangfaldlova § 48.

Vilkår for løyvet:

- Motorferdsla skal avgrensast til det som er naudsynt for å få gjennomført arbeidet
- Det skal takast omsyn til naturmiljø og ande brukarar av området
- Dette løyvet skal vere med under flyging/landing
- Verneområdeforvaltninga skal få tilgang til dei data som vert samla inn under bremålingane
- Flyging/landing skal varslast seinast dagen før til Statens naturoppsyn (tlf: 97595102)
- Statens naturoppsyn kan nekte flyging/landing dersom omsyn til hekkande rovfugl tilseier det

Vedtak

Sogn og Fjordane Energi (SFE) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) får løyve til å lande med helikopter i Ålfotbreen landskapsvernområde innanfor dei rammene dei som er sett opp under her. Løyvet er gjeve med heimel i verneforskrifta § 3 pkt. 5.3.f) (for landingane i Skordalen og ved Bratthammarvatnet) og i naturmangfaldlova § 48, første ledd (for dei andre landingane).

Landingar i løyvet:

- 2 landingar kvart år ved inntak i Skordalen
- 1 landing kvart år ved brehytta til NVE i samband med vedlikehald
- 1 landing kvart år ved forseinkingsdammen ved Bratthammarsvatnet
- 2 landingar kvart år ved Blåbrevatnet
- 2 landingar kvart år i samband med uttransport av skrot. Landingsstad kan variere.
- Inntil 50 landingar kvart år ved brehytta og på sjølve Ålfotbreen i samband med NVE sine bremålingar

Det vert og gjeve løyve til å nytte snøskuter oppe på Ålfotbreen, og eventuelt ned til Store Åskoravatnet, i samband med bremålingane. Dette med heimel i naturmangfaldlova § 48.

Vilkår for løyvet:

- Løyvet gjeld for fire år, altså perioden 2015 – 2018.
- Motorferdsla skal avgrensast til det som er naudsynt for å få gjennomført arbeidet. Det skal leggjast vekt på samarbeid og effektivisering slik at ein kan gjennomføre fleire oppgåver på same tur dersom det er mogeleg.
- Det skal takast omsyn til naturmiljø og ande brukarar av området
- Dette løyvet skal vere med under flyging/landing
- Verneområdeforvaltninga skal få tilgang til dei data som vert samla inn under bremålingane
- Flyging/landing og bruk av snøskuter skal varslast seinast dagen før med sms til Statens naturoppsyn (tlf: 97595102)
- Statens naturoppsyn kan nekte flyging/landing dersom omsyn til hekkande rovfugl tilseier det

Klage

Vedtaket kan klagast på av alle partar og andre med rettsleg klageadgang, jamfør forvaltningslova kap VI. Klagefristen er tre veker og ei eventuell klage skal stilast til styret. Det er Miljødirektoratet som er klageinstans.

Beste helsing

Ola Tarjei Kroken (sign.)
styreleiar

Alf Erik Røyrvik (sign.)
verneområdeforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til:

Miljødirektoratet

Sogn og Fjordane fylkeskommune

Bremanger kommune

Flora kommune

SNO Sandane

Gloppen kommune

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane